

สารบัญ

ครบรอบ 100 ปี แม่เจ้าทราชมูล(มหาวงศ์) ไซเมืองและประวัติสายสกุลเจ้าหลวงเมืองพะเยา
พุทธศักราช 2387-2456

	หน้า
ตอนที่ 1 กรณีศึกษาวงศ์พะเยา-ลำปาง ในประวัติศาสตร์ไทย	15
บทนำ	15
1. หลักฐานประวัติศาสตร์ชนชาติไทย	16
1.1 โดยเอกสาร	16
1.2 หลักฐานจารึกพุทธศตวรรษที่ 12-18	17
2. ประเด็นศึกษาปัญหาเผ่าพงศ์พันธุ์โยนกเชียงแสน	17
2.1 ปัญหาและสาเหตุตระกูลเมืองเหนือถูกเรียกว่า “ลาว”	18
2.2 ไทยเมืองในตำนานประวัติศาสตร์ตระกูลถิ่น “คนเมือง”	19
3. โยนกพะเยา เล่าตำนานก่อนพุทธศตวรรษที่ 18	20
4. จักรวงศ์ลำปาง-พะเยา กรณีศึกษาพงศาวดารไทย กลุ่มแม่อิง แม่วัง เจ้าพระยา คั่นคว่ำไหม้	23
4.1 ปมชำระชื่อเรียงเสียงนามตำนานประวัติศาสตร์ไทย	26
4.2 จักรวงศ์พะเยาเฝ้าหน้าประวัติศาสตร์เชื่อมโยง เจ้าพระยา	28
(1) พ.ศ. 1192-1309	28
(2) พ.ศ. 1460-1547	28
(3) พ.ศ. 1429 และ 1669-1780	28
(4) ยุคสามอาณาจักร สุโขทัย-พะเยา-เชียงใหม่	29
(5) พะเยายุคปลายระบบอำนาจล้านนาพม่าเชียงใหม่	29
(6) พะเยา-ลำปาง ทางร่องน้ำประวัติศาสตร์คนเมือง เครื่องสัมพันธไมตรีเสนาเวียงพร้าวกับเสนาเขลางค์แห่งร่องน้ำวัง	30
(7) พะเยายุค 12 ตระกูลหลักพัฒนาพงศาวดาร ราชวงศ์เวียงพร้าว 12 ขุนพะเยากับราชวงศ์เจ้าเจ็ดตน	32
ตอนที่ 2 ประวัติศาสตร์เมืองพะเยา	33
- เมืองพะเยา (เมืองกุคามยาว) ยุคก่อนพุทธศตวรรษที่ 19	33
- ตำนานเมืองพะเยา (เมืองกุคามยาว) ยุคก่อนพุทธศตวรรษที่ 19	38
- พระญาจำเมืองหรือพ่อขุนจำเมือง กษัตริย์เมืองพะเยา	43
- ลำดับกษัตริย์ผู้ครองเมืองกุคามยาว(พะเยา) ในยุคอดีต	46

- ลำดับกษัตริย์ผู้ครองเมืองเชียงใหม่ สมัยราชวงศ์มังราย	47
- ลำดับเจ้าผู้ครองเมืองพะเยา ยุคต้นพุทธศตวรรษที่ 22	50
- นามผู้ครองเมืองนครเชียงใหม่ (ภายหลังจากพม่าเข้ายึดครอง)	52
- สายสัมพันธ์ระหว่างเมืองพะเยาและเมืองนครลำปาง	58
- ราชวงศ์เจ้าเจ็ดตน ทิพย์จักรวงศ์ ทิพย์จักราธิวงศ์	61
- ปฐมวงศ์ราชวงศ์เจ้าเจ็ดตน ทิพย์จักรวงศ์ ทิพย์จักราธิวงศ์	71
- พระโอรสคำสอนของเจ้าฟ้าชายแก้ว	76
- พระโอรสคำสอนของพระเจ้ากาวิละ	79
- พระประวัติของพระฐานันครคำโสมหรือเจ้านครลำปางคำโสม	82
- พระประวัติของเจ้าหญิงสิริจรณา สิริจรจา ศรีอินชา	85
- พระประวัติของเจ้าอุปราชหมูล่า นำรบแห่งเมืองนครลำปาง	87
- พระพระนามเจ้าหลวงผู้ครองเมืองนครเชียงใหม่	90
- พระนามเจ้าหลวงผู้ครองเมืองนครลำพูน	91
- พระนามเจ้าหลวงผู้ครองเมืองนครลำปาง	92
- ราชวงศ์เจ้าฟ้าพระญาพะเยา	93
- ตั้งเมืองพะเยาและคำอ่านตั้งเมืองพะเยา	100
- เครื่องยศเมืองพะเยาและคำอ่านเครื่องยศเมืองพะเยา	121
- ตั้งเมืองพะเยา	133
- เจ้าหลวงผู้ครองเมืองพะเยา (ยุคฟื้นฟู)	135
- เจ้าหลวงมหาวงศ์ (พระญาประเทศอุดรทิศ)	136
- เจ้าหลวงมหายศ (พระญาประเทศอุดรทิศ)	146
- เจ้าหลวงฟ้าเมืองแก้วขัตติยะวงศ์ (พระญาประเทศอุดรทิศ)	149
- เจ้าหลวงอินต๊ะชมพู่ (พระญาอุดรประเทศทิศ)	153
- เจ้าหลวงอริยะ (พระญาประเทศอุดรทิศ)	156
- เจ้าหลวงไชยวงศ์ (พระญาอุดรประเทศทิศ)	160
- เจ้าหลวงมหาไชย (พระญาประเทศอุดรทิศ)	167

ตอนที่ 3 ตระกูลเจ้าสายพะเยา-ลำปาง 173

- ตระกูล มหาวงศ์	173
- ตระกูลวิรัตน์เกษม	180
- ตระกูล จันทยศ	184
- ตระกูล ศีตีสาร	189
- ตระกูล ศักดิ์สูง	196

- ตะกุด ไชยเมือง	207
- ตะกุด สูงศักดิ์	215
- ตะกุด ณ ลำปาง (สายเมืองพะเยา)	217
- ตะกุด สุขะราช	220
- ตะกุด ศักดิ์ศรีดี	222
- ตะกุด วงศ์สุวรรณ	224
- ตะกุด เทาวัดย์	115

ตอนที่ 4 พ่อเจ้าน้อยศรีนวล ไชยเมือง เจ้าแม่ทรายมูล(มหาวงศ์) ไชยเมือง และทายาท 227

- ประวัติพ่อเจ้าน้อยศรีนวล ไชยเมือง	230
- ประวัติแม่เจ้าทรายมูล (มหาวงศ์) ไชยเมือง	237
- ทายาทและผู้สืบสกุลไชยเมือง	246

**The one hundred year anniversary of Maechao Sainun
(Mahawong) Chaimueang and the biography of Chaoluang
Mueang Phayao from 1844-1913** 250